

ELS MALNOMS D'ONDARA: UN PRIMER ESTUDI EN DOCUMENTACIÓ ESCRITA (1877-1967)

Francesca Marí Domènech (Universitat d'Alacant)

Andreu Sentí i Pons (Universitat d'Alacant)

RESUM: alguns aspectes de la socialització tradicional els estem perdent a marxes forçades. D'ací naix el nostre interès per arreplegar, estudiar i conservar els malnoms d'Ondara, ja que no tenim estudis sobre antroponímia del nostre poble. Amb aquesta comunicació pretenem fer-ne un primer estudi, tot limitant-nos a dues documentacions escrites: el llistat de noms i malnoms del llibre de comptes d'una botiguera del poble (entre 1877-1904) i els malnoms que apareixen en la Causa General del Franquisme. A partir d'aquestes fonts, doncs, analitzarem lingüísticament i classifiquem semànticament els malnoms documentats per aproximar-nos a un estudi antroponímic.

Paraules clau: Ondara, lingüística, onomàstica, antroponímia, malnoms, renoms, semàntica, lèxic.

Introducció

« [...] pareixen verdes i són dolces com la mel
la bacorera *que me gusta a mí*
està a la caseta de Batiste el Terentí »

Amb aquests versos acaba una cançó que Antonia Martí Mas *de l'estrelao*, del carrer Sant Jaume d'Ondara, cantava ja fa molts anys quan rondaven les festes de Sant Joan, temps de figues i bacores.

La llengua és un fenomen social que identifica i cohesiona la comunitat. En un poble on la multiplicitat de Pepes i Pepites, Joans, Pacos i Maries fa quasi impossible la identificació exacta dels individus, es fa més

necessària una manera més efectiva d'identificar-los. En aquest context, naixen els malnoms.¹

Els malnoms o *apodos* es creen amb una motivació que prové de la realitat circumdant, de la qual es prenen trets significatius. És a dir, les característiques físiques, les aptituds, els defectes, l'origen, etc., són els fonaments que fan servir els parlants per a construir-los. Per tant, els malnoms mostren una part de la nostra cultura i vehiculen les relacions que s'estableixen entre els membres d'una societat. El fet de reivindicar el valor dels malnoms i la intenció d'arreglar-los i estudiar-los té una finalitat: mostrar una part de la riquesa lingüística i cultural única i exclusiva d'un poble. En cap cas volem ofendre ningú, sinó que creiem en la importància de reivindicar els malnoms, la necessitat d'arreglar-los i de conservar-los per a les futures generacions. El nostre entorn social ha canviat molt ràpid i cada vegada els malnoms s'utilitzen menys, els usuaris van desapareixent i, amb ells, perdrem una part d'eixa riquesa per a sempre.

Aquest article sobre la malnonímia es basa en uns documents on apareixen malnoms d'Ondara que van de l'any 1877 al 1967. Els documents que tenim al nostre abast són:

- *Varios deudores de Ondara*, manuscrit de Juana Alcaraz (1877-1889)
- *Deudores de Juana Alcaraz de Ondara en 20 abril*, manuscrit (1895-maig 1904)
- *Causa General*, 1395, EXP. 60. Ondara (1940-1967)

Els dos primers documents els tractarem com un de sol ja que són la reproducció dels llibres de comptes o deutes d'una botiguera d'Ondara en diferents anys, per tant, un document personal.² El segon, la *Causa General*, és un document administratiu on s'arregla tota la informació de la causa general oberta per la repressió franquista després de la Guerra Civil. Documenta persones, moviments, filiacions polítiques d'alguns del veïns del poble i els fa el seguiment des de 1940 fins a 1967. També es relaten la sèrie de fets delictius considerats com a greus en eixa època. El que ens interessa d'aquest documents històrics és l'ús dels malnoms per identificar les

¹ De fet, els cognoms actuals que ens donen la identitat personal són els malnoms antics que s'han documentat administrativament.

² Volem agrair la conservació d'aquest document a Vicent Ortuño –document de gran valor testimonial–, així com també que ens l'haja facilitat per a aquest estudi. Li agraïm sincerament la generositat i la iniciativa que ha tingut en obrir-nos aquest camp d'investigació.

persones. Malnoms que s'inclouen de vegades van amb el nom de pila, els cognoms i altres referències (familiars o de lloc).

De l'anàlisi d'aquests dos documents hem pogut extraure 164 malnoms que conformen el corpus d'estudi (vg. annex). Aquest treball que presentem només pretén ser un punt de partida per a un treball de major abast que es basarà en l'arreplega oral (Marí, Ortuño, Sentí: en preparació).

Metodologia

En primer lloc, hem arreplegat la documentació i n'hem extret els malnoms. En el cas del manuscrit de Juana Alcaraz, hem tingut en compte el sedàs ortogràfic i cultural que tenia la botiguera. Aquest sedàs era la seua educació lingüística en castellà molt rudimentària. Amb l'ajuda dels informants hem pogut extraure'n el lema genuí. Finalment hem fet una anàlisi semàntica i una classificació del malnoms. Hem tancat l'estudi amb una anàlisi lingüística que mostra certes particularitats (fonètiques, morfològiques i lèxiques) del parlar local.

El treball etiològic “ formació i significat d'un mot ” ha sigut quasi impossible ja que la major part del usuaris inicials d'aquests malnoms ja no viuen. Això dificulta conèixer-ne el significat original, és a dir, s'ha perdut la consciència de l'anècdota o la relació de l'usuari amb el seu malnom. Per això és tan important arreplegar aquells significats que encara perduren i la motivació que va fer que es crearen per a denominar una persona específica. Això ho hem fet en la mesura en que hem pogut, sempre que els informants coneixen l'origen dels malnoms.

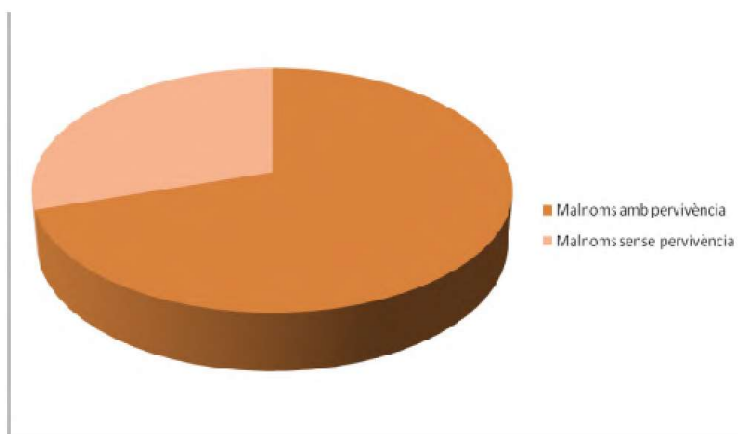
La metodologia que hem utilitzat és, sobretot, de tipus qualitativa. Les eines utilitzades van ser, a banda dels documents ja esmentats, les preguntes obertes als informants sobre el corpus que estudiem. Els informants ondarencs que han col·laborat han estat: Teresa Bordes, Maria Francisca Domènech, Gabriel Marí i Vicenta Pons. S'ha de tenir en compte que aquests informants no havien nascut quan es creà el primer document que hem analitzat. Per això, coneixen l'ús dels malnoms però sovint en desconeixen l'etologia o la motivació. També ens han ajudat a establir-ne el lema correcte. Per exemple, ens han assenyalat que fonèticament és *gila* -i no *chila* (sic); referent a la morfologia, si eren malnoms amb article o no: *la fornera*, *la gila*, *la mica*, *el nano*; si eren malnoms compostos i quins mots l'integraven: *sisó pelat*, *gos del cabo*; si portaven la preposició *de*: *de*

l'Alqueria, de calces, de l'era, de Llorca. A més a més, hem fet servir també les arplegues orals de Vicent Ortuño,³ Robert Miralles⁴ i Joan Ivars.⁵ Amb tota aquesta informació hem cercat la pervivència de cada malnom.

Tot seguit, una vegada analitzats, hem fet una classificació semàntica dels malnoms. Hi ha una sèrie de camps semàntics que es repeteixen i que ens serveixen per a aglutinar-los i estudiar-los més fàcilment: oficis o activitats (inclouen dedicació religiosa i objectes o llocs relacionats amb els oficis); arbres, fruites, hortalisses i menjars; feminització; masculinització; topònims o llocs; descripció personal física,⁶ psíquica o moral; procedència o ètnia; animals; cognoms i noms; altres objectes; relacions familiars i d'altres no classificats o de difícil classificació, així com castellanismes. I a més a més, hem estudiat els trets lingüístics d'aquests malnoms (fonètica, morfologia, lèxic) que poden ajudar a enriquir el coneixement sobre el parlar d'Ondara.

Pervivència

Amb l'ajuda dels informants i amb les arplegues orals que hem citat, hem pogut contrastar els lemes dels malnoms que hem extret dels documents escrits amb la vitalitat que actualment tenen.

Gràfica 1. *Pervivència dels malnoms estudiats*

³ Marí, Ortuño, Sentí en preparació.

⁴ Miralles en premsa.

⁵ Ivars (1995: 334-338). Aquesta és una arplega de malnoms de Dénia. L'hem consultada per la proximitat geogràfica a Ondara i perquè és molt completa.

⁶ Sopeña (2001) fa referència a que l'ús dels malnoms moltes vegades és un atemptat contra la imatge, una manera d'avergonyir a una persona o de fer veure algun defecte físic.

Del total de 164 malnoms extrets dels documents esmentats, 115 encara tenen pervivència, mentre que dels 49 restants no tenim constància que estiguen vius. Com observem en la gràfica 1, la gran majoria dels malnoms han arribat als nostres dies.

Estudi semàntic

Els malnoms són denominacions que particularitzen un individu per a distingir-lo, per a individualitzar-lo. Aquestes denominacions són una mostra de la **creativitat lingüística** d'una llengua. Així com amb la resta de mots d'una llengua, els malnoms palesen aquesta creativitat lingüística que genera expressions noves i provoca canvi lexicosemàntic. Per exemple, el mot *corretja* ja existeix en català, però quan apareix el malnom *corretger* es produeix un canvi lexicosemàntic, atès que ara aquest mot incorpora un nou significat associat a una nova referencialitat. És la recerca de l'**eficàcia comunicativa** el que provoca la creació de mots o significats nous. És molt més eficaç anomenar algú per un malnom inconfusible que per un nom propi o cognom que sovint estan repetits per molts membres de la comunitat.

Concretament, hi ha alguns factors que fonamenten la creativitat lingüística i l'eficàcia comunicativa. En primer lloc, cal esmentar el **factor pragmàtic**. Així, pragmàticament és molt més efectiu dir el *corretger* o *pitaina* que Vicent –o almenys ho és en les comunitats que generen malnoms. Un altre factor és el **context sociocultural**: els malnoms que hi trobarem responen a la societat i cultura que els genera. Com veurem, és la quotidianitat d'una societat el que en basteix el llenguatge i, també, els malnoms. Finalment, l'últim factor que intervé en aquest procés és de caràcter **cognitiu**. En l'aprehensió de la realitat la categorització n'és la base. Quan els humans entrem en contacte amb la realitat i intentem comprendre-la, ho fem amb unes operacions cognitives que l'organitzen. Per a això, calen dos processos. Primer, l'abstracció o generalització, és a dir, obviar diferències per a establir relacions. I, segon, la discriminació, o siga els trets que permeten distingir una entitat d'una altra. Això és el que coneixem com a **categorització**.⁷

A l'hora de generar expressions noves es pot recórrer a dos mecanismes, el procés **onomasiològic** i el **semasiològic**. El primer és aquell que se serveix dels mecanismes de formació de paraules de la llengua

⁷ Aquestes nocions bàsiques de semàntica d'orientació cognitiva les podem emmarcar en les propostes de Lakoff (1987). Vg. Cuenca i Hilferty (1999) i Martines (2000a).

(prefixació, sufixació, composició, etc.); el mecanisme semasiològic, en canvi, es basa en la projecció semàntica d'un mot ja existent en la llengua del qual sorgeix un nou significat (metàfora o metonímia).

Els malnoms han sorgit d'una projecció semàntica, parteixen, doncs, d'un mecanisme semasiològic. Alguns malnoms com ara *gos del cabo*⁸ són una **metàfora**,⁹ és a dir, han sorgit d'un mecanisme cognitiu que estableix una relació de semblança entre dues entitats diferents. Altres malnoms, tanmateix, s'expliquen per un altre mecanisme cognitiu, la **metonímia** (*la part pel tot*). Així, el malnom *calces* s'ha generat per una relació de contigüïtat entre el significat original del mot i el tret rellevant de l'usuari. Per tant, en aquest cas el procés cognitiu estableix una relació de contigüïtat entre dos elements que formen part d'un mateix domini. En aquest sentit, l'usuari d'aquest renom solia vestir-se amb *calces* (costum habitual en la vestimenta masculina d'anys arrere). Les calces formaven part dels atributs de l'usuari i va ser aquest el tret que va predominar per a categoritzar l'individu, l'element prototípic.

Aquests dos casos són exemples que podem analitzar semànticament perquè en coneixem l'etiologia. Tanmateix, no sempre tenim aquesta informació. Com ja hem esmentat adés, la dificultat de conèixer moltes vegades l'etiologia del malnom en complica l'estudi semàntic i l'anàlisi del mecanisme semàntic hi ha al darrere. Malauradament, alguns malnoms són totalment opacs. Així, en trobem alguns com *batit*, *batita*, *berrigua* o *gila* que no podem desxifrar.

En altres casos, com ara la *cama-roja*, la *pataca*, la *pebre-rogera*, *soques*, *barretes*, etc., són malnoms que tant podrien haver-se format per metàfora com per metonímia. Malgrat això, el que sí que podem concloure és que tots els malnoms naixen per la projecció semàntica d'algun tret de la realitat quotidiana dels usuaris. Per això, ràpidament podrem deduir que *el barber*, *canyisser*, *la vidriera*, *la peixera*, etc., s'han format a partir de l'activitat o ofici de l'usuari. Així també, *la sorda*, *carussa*, *el cego*, *borruga*, *cap de bou* o *la tremolosa* s'han fonamentat en un tret físic. És per aquest motiu que hem classificat semànticament els malnoms del nostre corpus antroponímic. Amb això, tractem d'organitzar els renoms i els camps semàntics que han generat aquestes operacions cognitives de posar nom a les persones conegudes.

⁸ Informants del poble testimonien que el malnom s'explica per la semblança de l'usuari del renom amb un gos propietat d'un cabo.

⁹ Concretament, una *metàfora d'imatge* en termes de Lakoff (1987)

Classificació semàntica dels malnoms

Com podem observar en aquesta classificació, els camps semàntics a què formen part els malnoms són aspectes quotidians dels ondarencs del segle XIX i XX: oficis, elements del camp, topònims, aspectes relacionats amb el físic o el caràcter, animals, llinatges, entre altres. Aquest són, doncs, els àmbits que generen els renoms.

Com ja hem dit, en alguns casos és difícil conèixer per què s'ha generat el malnom i, per tant, és difícil establir-ne el camp semàntic exacte, per això en alguns casos hem classificat el malnom en dos apartats. Per exemple, *fava*, tant podria ser pel llegum, com pel caràcter o, fins i tot, per semblança. L'originalitat que sovint amera els malnoms fa impossible conèixer-ne la història del mot sense conèixer la història que l'originà.

- **Oficis o activitats (*oficis*¹⁰):** l'aguasil, l'albarder, l'arrossera, el barber, canyisser, el casero, confiter, la coronela, la cosidora, el corretger, curandero, l'espardenyera, esparter, forner, la fornera, hospitalera, la mestra, l'obrer, paellera, pansera, el pareller, pastora, la pataquera, peixera, peixero, sabater, sabatera, el sombrerer, el tintorer, tramusser, tramussera, vaquera, vetero, drapera, novelista, tartanero, vidriera, maso, ordenari, recaudador.
 - **dedicació religiosa (*religió*):** la beata, escolana, la sagrera, sor.
 - **objectes o llocs relacionats (*rel. oficis*):** de l'era, farina, del forn, de l'hostal, rodeta, de l'hort.
- **Descripció personal física, psíquica o moral**
 - **física:** barretes, la blanca, el blanco, borruja, calvet (cognom), carussa, el cego, la magna, el nano, el rull, la rulla, la sorda, la tremolosa, pelat, cap de bou, mica, tort, el gos del cabo.
 - **caràcter:** bolo, galan, el gallo, gamba, la loca, la moixa, soques, nano, trampa, cuc, cuca, imperiala (feminització), matasantos, malherba, perla, la mica.
 - **sexual:** maricó, pua.
 - **indumentària:** botones, la capa, cota, calces.
 - **situació social:** pelat, sisó, mayorazgo, puntal.

¹⁰ Entre parèntesi indiquem el nom que serveix d'abreviatura per a interpretar el camp semàntic en la graella de l'annex amb tots els malnoms del corpus documental.

- **Antroponímia:**
 - **Noms o hipocorístics:** Voro, Cayetano, Maso, Boi.
 - **Cognoms:** Calvet (físic), Furió, Guixa, de Llorca, del Roig, la Roja, Terentí, Hort de Polart, Mangué, Gasenta, Toro, Morant, Fullana.
- **Feminització o masculinització:**
 - **Feminització:** albardera, la blanca, la cafisa, la coronela, escolana, gasenta, la imperiala, la parellera, la piua, la puntala, sabatera, vidriera, la batita.
 - **Masculinització:** el dido, el rano, bunyol, el peixero.
- **Relacions familiars:** la fillola, el uelet, viudo, dida, mayorazgo.
- **Procedència o ètnia:** gitana, moret.
- **Topònims o llocs (*llocs*):** de l'alqueria, el calpero, guarero, la llosera, murciano, olivero, d'Orba, del Palmar, pedreguera, del Pou, Ràfol, la sagrera, del terme Dénia, de la baixaeta, hort de Polart, el maso, de Pamis.
- **Arbres, fruites, hortalisses, menjars (*campes*):** cama-roja, fava, malherba, la pataca, olivetes, pebre-rogera, soques, parreta, lino, de l'Hort de Polart, Maso, la pataquera.
- **Colors:** el blau, del roig, la roja, la blanca, el blanco.
- **Animals:** cuc, la cuca, formiga, el gallo, la mosca, pato, patxarell, rano, el toro, tord, la tremolosa, lloca.
- **Altres objectes:** del cotxe, garrot, granera, el puntal, ascla d'or, botones, trampa, perla, pitaina.
- **No classificats (opacs) o de difícil classificació:** batit, la batita, xolet, muerte, tana, berrigua, gila, fuente de aguardiente, caranyeno, passeta, catarro.

Estudi lingüístic

Els malnoms són unes unitats lèxiques que també poden aportar un coneixement lingüístic del parlar local. Òbviament no podem deduir particularitats sintàctiques, però sí que podem extraure'n algunes nocions fonètiques, morfològiques i lèxiques que poden enriquir o confirmar els trets del català tradicional d'Ondara.

Fonètica

El vocalisme àton català és inestable precisament perquè no té la força de l'accent. Alguns mots del corpus mostren trets d'aquesta inestabilitat pròpia del català occidental. Una característica molt general del vocalisme occidental és la pronúncia amb *a*, dels mots començats en *es-*, *en-*, *em-* i *eix-*. En els nostres malnoms trobem *escolana*, *espardenyera*, *esparter*, sempre pronunciats amb *as-*. Altres fenòmens propis de la llengua, però d'àmbit més restringit són l'harmonia vocàlica del parlar de la Marina Alta: la vocal *a* àtona esdevé [ɔ] per assimilació de la [ɔ] tònica anterior: *cama-roj*[ɔ], *cot*[ɔ], *fillol*[ɔ], *lloc*[ɔ], *d'Orb*[ɔ], *Llorc*[ɔ], *roj*[ɔ]. A més a és, també trobem alguna neutralització de la *o* àtona en *u*: *cosidora* > *cusidora*.¹¹ Fins i tot, hi ha algun fenomen general de fonètica sintàctica, com ara l'emudiment d'una *a* àtona quan el mot següent comença per una vocal tònica: *mala herba* > *malherba*. Un altre canvi fonètic que trobem en alguns mots dialectals és una *o* en lloc d'una *e* etimològica. És el cas del malnom *borruga* (< *berruga*). Aquest mot té molta extensió dialectal (valencià, Pirineu occidental i oriental català; i també en aragonès i gascó).¹²

Quant al consonantisme, els malnoms mostren algun fenomen propi del català local: manteniment de la labiodental:¹³ *vetero*, *vaquera*, *vidriera*; la pèrdua de la *d* intervocàlica: *baixaeta*; l'emudiment de la semivocal [j] del grup *ix*: *guixa*, *baixaeta*, *moixa*, *peixera*, *peixero*.

Morfologia

Del nivell morfològic, en podríem destacar el malnom *ordenari*, variant documentada en el DCVB i el *DECat*, del cultisme *ordinari*,¹⁴ amb el significat 'que fa encàrrecs'. Possiblement es tracta d'una analogia amb el mot *ord(r)e*.

Hi ha molts renoms que s'han format amb sufixos. El més freqüent és *-er*, sufix genuí que indica la professió de l'usuari: *sabater*, *sombrerer*, *tramusser*, *barber*, *albarder*, *carnisser*, *confiter*, *forner*, *pareller*, *sabater*, *tintorer*. Junt amb *-er*, alterna el sufix castellanitzant *-ero*: *peixero*, *vetero*, *casero*, *tartanero*. Si bé són minoria, tenen un ús destacable. Aquest sufix i,

¹¹ Aquest fenomen és habitual quan hi ha una *o* àtona seguida d'una síl·laba amb una *i*: c[u]nill, b[u]llir, j[u]llivert, etc. Vg. Beltran (2005: 51).

¹² Vg. lema «berruga» al *DECat*

¹³ En canvi, l'hipocorístic de Salvador i el malnom *voro*, es pronuncia amb *b*.

¹⁴ *Ordinari* significava 'correu que funciona en períodes fixos'. D'ací, per extensió metonímica, 'el que reparteix correu o fa encàrrecs' (*DECat*).

en general, la vocal àtona final *-o*, es va incorporar notablement a la nostra llengua durant l'edat moderna.¹⁵ Com és ben sabut, en aquest període començà un procés d'interferència lingüística en què el català incorporà diversos elements lingüístics de l'espanyol. S'ha dit que el sufix *-ero* podia aportar connotacions afectives, despectives o humorístiques, enfront del sufix *-er*.¹⁶ Per això, sovint, els malnoms, carregats de connotacions, incorporen el sufix *-ero*, mentre que l'ofici corresponent manté el sufix *-er* (Bernat i Guardiola 1992). De fet, Moreu-Rey (1981) documenta molts malnoms basats en professions i activitats d'arreu del domini lingüístic català que es formen amb el sufix *-ero*.¹⁷ El nostre corpus mostra que, malgrat que ha començat a entrar el sufix *-ero* en aquest tipus de mots, es manté predominant el genuí *-er*.

D'altra banda, sembla que una altra via perquè el català incorpore el sufix *-ero* en els oficis és especialitzant-se semànticament en aquelles professions en què hom és 'venedor de'. Aquesta especialització semàntica per als oficis es documenta en els malnoms de Callosa d'en Sarrià (Beltran 1997: 138). Els malnoms documentats d'Ondara mostren aquesta especialització semàntica en part, ja que tenim *peixero* i *vetero*, que eren venedors. En canvi, en el cas de *tramusser*, és un venedor de tramussos que manté el sufix original i genuí. Ara bé, cal observar que la resta de malnoms d'oficis acabats en *-er* no eren venedors sinó, més aïna, fabricants: *sabater*, *sombrerer*, *barber*, *albarder*, *carnisser*, *confiter*, *forner*, *pareller*, *tintorer*. De fet, el DCVB diu que *veter* és qui fabrica vetes, en canvi a Ondara el *vetero* és qui les ven.

En altres casos, hi ha malnoms que es basen en gentilicis formats exclusivament amb el sufix *-ero*, com és propi del parlar local: *calpero*, *olivero*.

¹⁵ Vg. Martines (2000b: 294-306) per a un estudi complet. Martines (2000b: 300-304) defensa que «l'èxit d'aquest sufix s'ha d'interpretar des d'una perspectiva ampla que combine els factors externs, derivats de la influència aragonesa i castellana, especialment, però no exclusivament, sobre el valencià, i factors de caire intern» que descriu i documenta l'autor en relació amb la presència de la *-o* àtona final en català. Aquesta perspectiva d'estudi vol donar compte de la presència inesperada de mots acabats amb *-o* àtona final en català contemporani.

¹⁶ Martines (2000b: 294-306) argumenta que hi ha exemples d'aquestes connotacions específiques en diversos noms com ara, *xiquero* 'que fa moltes festes als xiquets', *fallero* 'barroer, de mal gust', etc.

¹⁷ No obstant això, en un estudi del mateix autor sobre antroponímia del Principat de Catalunya del segle XV documenta aquest tipus de malnoms, però amb el sufix *-er*: *lo barber*, *lo carnisser*, *lo carreter*, *lo carrerer*, *lo mulater*, *lo moliner*, *lo pentiner*, *lo sarrador*, *lo sarraller*, *lo sabater*, *lo torner*, *lo teuler* (Moreu-Rey 1991: 125).

En femení, també hem trobat molts malnoms formats amb l'ofici de la usuària i amb el sufix *-era*: *pebre-rogera*, *sagrera*, *sabatera*, *arrossera*, *albardera*, *hospitalera*, *paellera*, *parellera*, *peixera*, *tramussera*, *vaquera*, *vidriera*. En alguns casos són activitats fetes per dones i en d'altres són feminitzacions a partir de l'activitat masculina.

Si observem l'evolució de la llengua des d'una perspectiva més general, podem contextualitzar els valors afectius o despectius que hem associat a *-ero* a la propagació general de *-o* amb valor connotatiu «com a vocal epentètica i sufix generador de deverbals i morfema de gènere» (Martines 2000b: 300). En aquest context hem de situar els malnoms *cego* i *nano*, que incorporen una *-o* àtona per a referir-se a un defecte físic. I també els malnoms provinents d'hipocorístics masculins incorporen aquesta *-o* amb valor afectiu: *Maso*, *Voro*. De fet, són molts els hipocorístics que afigen aquesta *-o*: *Cento*, *Quelo*, *Quico*, etc.¹⁸ Al capdavant, tant la vocal àtona final *-o*, com altres usos en general, i el sufix *-ero*, han anat adquirint presència en català general i, amb especial intensitat, en el parlar de la Marina Alta.

Un altre sufix pejoratiu que trobem en un malnom és *-us/a*: *carussa*, documentat així al DCVB. En el parlar local s'utilitza la variant *carús*, en l'expressió *fer carús*.

Un recurs productiu per a la formació de mots és el sufix *-et* per a formar diminutius. En el nostre corpus en trobem un bon aplec: *uelet*, *xolet*, *calvet*, *barretes*, *olivetes*, *parreta*, *passeta*.

Finalment, hi ha alguns malnoms formats per sintagmació, és a dir, una estructura sintàctica lexicalitzada: *cap de bou*, *gos del cabo*, *hort de Polart*.

Lèxic

Cal remarcar alguns malnoms perquè tenen un interès o altre des del punt de vista lèxic. Així, trobem el malnom *dida* –i fins i tot *dido!*–, mot a l'hora d'ara perdut en el lèxic local i substituït per *mare de llet*. També és remarcable el malnom *tana*, el qual, en canvi, es conserva viu en el sentit de 'tupada, pallissa' (DCVB); o *gamba* 'cama', en el sentit d'aptitud per a

¹⁸ L'adjunció de la *-o* final a diversos mots ha anat creixent fins a ser habitual en el parlar de la Marina Alta (Beltran 2005: 137): «*cerquillo* 'serrell'; *merxo* 'ferida al cos, sobretot al cap'; *taco* 'colp al cap'; *trinxo* 'trau al cap', etc.».

caminar' (DCVB); o el malnom *cafisa*, de *cafís* 'mesura de capacitat [...] que encara està en ús al Ribagorça, a Tortosa i a València per mesurar cereals i calç' (DCVB).

Altres malnoms són testimoni de varietats lèxiques dialectals pròpies del parlar d'Ondara o de la comarca. Així, trobem *patxarell*¹⁹ 'passerell', *ascla*²⁰ 'estella', *obrer*²¹ 'paleta', *peixero* i *peixera*²² 'peixater/a', *tremolosa*²³ 'tipus de peix, *torpedo torpedo*', *pitaina* 'flabiolet rústic'. El mot *pataca*, que fonamenta els malnoms *pataca* i *pataquera*, pot generar més controvèrsia, ja que és un mot que a l'hora d'ara no viu en el parlar d'Ondara. En canvi, al nord del País Valencià significa 'creïlla', al centre, un tipus de pa i, en parlars del sud valencià (concretament a Callosa d'en Sarrià) 'moniato' (Beltran 1997: 138).

El mot *aguasil* 'algotzir' és d'origen àrab vulgar (*al-wazîr*) i presenta variació. Coromines documenta la forma *alguazil* en terres valencianes al segle XV (Jaume Roig, Ausiàs March). En el parlar local ha caigut la *l*, cosa que és freqüent en els arabismes i ha mantingut la *a* original (*DECat*: vol 1. 193-194).

Alguns malnoms són feminitzacions que provenen de mots més o menys cultes: *magna*, *imperiala*, *coronela*.

En altres casos, els mots que empren els malnoms són castellanismes. Convé distingir alguns castellanismes que trobem també en valencià general, com ara *uelet* 'avi', *sombrerer*,²⁴ *maricó*, *pitaina*,²⁵ *loca* 'boja', *recaudador* 'recaptador', d'altres que en la llengua local no s'utilitzen: *catarro*, *gallo*, *lino*, *matasantos*, *mayorazgo*, *rano*, *toro*.

Antropònims: prenom

És sabut que una de les conseqüències del procés de substitució lingüística que viu la nostra llengua ha estat la castellanització dels noms

¹⁹ Vg. Beltran 2005: 257.

²⁰ Tal com apunta Beltran (2005: 209), a la Marina Alta *ascla* és geosinònim d'*estella*, sense el matís que li atorguen els diccionaris amb vocació normativa 'estella grossa' (DIEC2 i *Diccionari Valencià*).

²¹ Mot propi del català occidental (valencià i tortosí) per a designar aquell que treballa en la construcció d'edificis.

²² El DCVB situa geogràficament aquesta variant lèxica al valencià i balear.

²³ Nom d'aqueix peix, propi d'Ondara i Calp, també de Dénia com a *vaca tremolosa* (Beltran 2005: 265).

²⁴ El castellanisme *sombrero* devia introduir-se al català al segle XV. La primera documentació del DCVB és del segle XVI.

²⁵ La base d'aquest mot és el castellanisme *pito* 'xiulet'.

propis de persona, altrament dits, prenomes, noms de pila o de bateig. Tot i això, hi ha alguns noms molt tradicionals que s'han conservat. A pesar que aquest no és l'interès d'aquest estudi, no volem deixar l'oportunitat de testimoniar que entre els noms de persona que apareixen citats en la documentació estudiada n'hi ha un bon grapat en valencià. Els d'home, noms o hipocorístics, són: *Cento, Pepet, Quico, Quiquet, Pep, Toni, Blai, Agustí, Boi*. Els de dona, noms o hipocorístics, són: *Mariarrosa, Llúcia, Vicenta, Quica, Tona, Vergínia, Pepa, Àgueda, Teresa, Isabel, Regina, Rosa*.

Conclusions

En aquest treball hem arreplegat els malnoms que apareixien en una documentació escrita dels segles XIX i XX: el llibre de comptes de Juana Alcaraz i els arxius de la Causa General de la repressió del règim franquista. Més del 70% dels malnoms documentats perviuen en la memòria dels informants. El fet que el 30% restant s'haja perdut ja fa palesa la necessitat d'arreplegar tants malnoms com siga possible i estudiar-los perquè es conserven, si més no, documentats.

En el món actual els malnoms no tenen massa cabuda, ja que tots disposem d'una identificació documental que abans no existia. Els malnoms que feien referència als oficis tradicionals, per exemple, han desaparegut junt amb l'ofici. És a dir, no té sentit que es mantinguen els malnoms *albarder* o *canyissero* quan ja ningú no hi treballa. Aquest cas és molt patent, ara bé, en desaparèixer diverses formes de vida, també desapareix el sentit del malnom. Ens ha sorprès la pervivència i vitalitat d'alguns malnoms que ja s'utilitzaven a finals del segle XIX i que encara hui dia se segueixen utilitzant i han passat de pares a fills: *bolo, coronela, cota, parreta, perla, trampa*.

Les comunitats segueixen creant malnoms, encara que la seua importància no siga tan emblemàtica com abans. Encara que pensem que l'ús dels malnoms és menor en l'actualitat ens referim a algunes persones, sobre tot, més majors, pel malnom. En aquest estudi només hem inclòs aquells que tenim enregistrats per escrit en els documents esmentats. Per això, caldrà fer un estudi en un futur que arreplegue tants malnoms vius com siga possible per assegurar-ne la pervivència.

A més a més d'arreglar els malnoms documentats i contrastar-los amb els informants i altres estudis i arregles, hem fet un estudi fonètic, morfològic, lèxic i semàntic.

Tot i que és una gran dificultat arribar a conèixer l'origen o motivació dels malnoms, hem fet una classificació semàntica per tal de no equivocar-nos o desvirtuar el significat original. Aquesta classificació semàntica solament té la intenció de facilitar l'apropament dels lectors a aquest corpus. De molt pocs mots en sabem el significat vertader i com va nàixer.

La classificació semàntica també ens ha proporcionat una visió genèrica de la societat que crea els malnoms. Els malnoms referits a oficis: *albarder, corretger, cosidora, espardenyera, pareller, peixero* són aquells que més apareixen dins del corpus. També els que fan referència a llocs i a gentilicis: *alqueria, de Pamis, olivero, pedreguera*. També apareixen molts que tenen relació amb el camp: *cama-roja, hort, pataca, pebre-rogera, soques*. I referents a trets físics: *barretes, blanca, borruja, calvet, carussa*. En definitiva, el món rural i el del treball, així com també les referències físiques, eren la base i motivació per a la creació dels malnoms.

Encara que el corpus no és excessivament gran, ens ha donat algunes claus per a estudiar els trets de la parla d'Ondara. Així podem assenyalar algunes particularitats lingüístiques com ara bé: l'ús extens del sufix *-ero* en malnoms que fan referència als oficis *casero, curandero, tartanero, vetero*. O dialectalismes lèxics com són els referents als malnoms *dido, dida* o *tremolosa*.

Documentació

Varios deudores de Ondara [ms.] (1877-1889)

Deudores de Juana Alcaraz de Ondara en 20 abril [ms.] (1895-maig 1904)

Causa General, 1395, EXP. 60. Ondara (1940-1967), Archivo Histórico Nacional. Web:

http://pares.mcu.es/ParesBusquedas/servlets/ControlServlet?accion=4&txt_accion_origen=2&txt_id_desc_ud=4200502

BIBLIOGRAFIA

ACADÈMIA VALENCIANA DE LA LLENGUA (2006) *Vocabulari de noms de persona*, València, Publicacions de l'Acadèmia Valenciana de la Llengua.

BALDOVÍ I PUJADES, V. G. (1997) «Estudi lingüístic dels malnoms d'Algemesí», *XXI Col·loqui de la societat d'onomàstica*, València, Denes, 2 vols., pp. 57-97.

BELTRAN I CALVO, V. (1997) «Vora 500 malnoms de Callosa d'en Sarrià», en *IV Col·loqui d'onomàstica valenciana*, Ontinyent, Denes, pp. 137-141.

-----, (2005): *El parlar de la Marina Alta. El contacte interdialectal valencianobaleàr*, Alacant, Departament de Filologia Catalana de la Universitat d'Alacant.

BERENGUER I MOLINA J., i J. BERENGUER I BALLESTER (1997) «Aproximació als malnoms de Banyeres de Mariola», dins *IV Col·loqui d'onomàstica valenciana*, Ontinyent, Denes, pp. 142-149.

BERNAL, Jesús i Ferran GUARDIOLA (1992) «Els malnoms d'Almassora», dins *ACGSO XVI*, II, Castelló de la Plana, pp. 443-478.

CUENCA, M. Josep i Josep HILFERTY (1999) *Introducció a la lingüística cognitiva*, Barcelona, Ariel.

DCVB = ALCOVER, A. M. i F. de B. MOLL, (1930-1962), *Diccionari Català-Valencià-Baleàr*, amb la col·laboració de M. Sanchis Guarner i A. Moll, 10 vols., Palma de Mallorca, Moll. <http://dcvb.iecat.net/> [Edició electrònica consultada el 02/10/2011]

DECat = COROMINES, Joan (1983-91) *Diccionari Etimològic Complementari de la Llengua Catalana*, Barcelona, Curial.

DIEC2 = *Diccionari de la llengua catalana* (DIEC2) de l'Institut d'Estudis Catalans, <http://dlc.iec.cat/index.html> [Edició electrònica consultada el 02/10/2011]

INSTITUT INTERUNIVERSITARI DE FILOLOGIA VALENCIANA (2002) *Guia d'usos lingüístics, I*, València / Alacant, Institut Interuniversitari de Filologia Valenciana.

IVARS CERVERA, J. (2005) *Els noms de lloc i de persona de Dénia*, Institut d'Estudis Comarcas de la Marina Alta, Dénia.

LACREU, J. (dir.) (1995) *Diccionari valencià*, València, Generalitat Valenciana - Edicions Bromera - Institut Interuniversitari de Filologia Valenciana.

LAKOFF, G. (1987) *Women, Fire and Dangerous Things. What Categories Reveal about the Mind*, Chicago, University of Chicago Press.

MARÍ, F., V. ORTUÑO, i A. SENTÍ (en preparació) *Els malnoms d'Ondara: arreplega i estudi*.

MARTINES, J. (2000a) «L'expressió de les emocions i la creativitat lèxica: «estimar» 'amar', entre l'eufemisme i la metàfora cultural», dins *Actas del VIII Congreso Internacional de la Asociación Hispánica de Literatura Medieval*, Santander, Universidad Menéndez Pelayo, vol. 2, pàg. 1221-1243.

-----, (2000b) *El valencià del segle XIX. Estudi lingüístic del Diccionario valenciano de Josep Pla i costa*, Alacant / Barcelona, Institut Interuniversitari de Filologia Valenciana / Publicacions de l'Abadia de Montserrat.

MIRALLES, R. (en premsa): *Ondara. Geografia i Història. Dels orígens a 1900*.

MOREU-REY, E. (1981) *Renoms, motius, malnoms i noms de casa*, Barcelona, Editorial Millà.

-----, (1991) *Antroponímia. Història dels nostres prenomes, cognoms i renoms*, Barcelona, Publicacions de la Universitat de Barcelona.

SOLÀ, J. et al. (dir.) (2002) *Gramàtica del Català Contemporani*, Barcelona, Editorial Empúries.

SOPEÑA BALORDI, A. E. (2001) « Los apodos colectivos: estudio lingüístico y pragmático » dins *Congrés Internacional de Toponímia i Onomàstica Catalanes*, València, pp. 155-162.

ANNEX

LLISTAT DELS MALNOMS D'ONDARA

El llistat annexat que presentem consta d'un corpus de 164 malnoms diferents, alguns amb variants formals i en llengua castellana. Està dividit en diverses columnes:

Col. A: Arreplega dels malnoms com els hem trobat en la documentació escrita

Col. B: Lema del malnom

Col. C: Indiquem si aquest malnom va acompanyat d'un article, quin i els casos en què duu la preposició *de*

Col. D:²⁶ Definició del malnom basant-nos, principalment, en el DCVB

Col. E: Tenint el compte la categorització semàntica que hem tractat abans, hem assenyalat l'àmbit semàntic a què pertany cadascun dels noms. Hem abreviat així cada categoria:

- *Oficis*: oficis o activitats
- *Religió*: dedicació religiosa
- *Rel. Oficis*: objectes o llocs relacionats
- *Camp*: arbres, fruites, hortalisses, menjars
- *Feminització* o *Masculinització*
- *Llocs*: topònims o llocs
- *Física, caràcter, sexual, indumentària, situació social*
- *Ètnia*: procedència o ètnia
- *Colors*
- *Animals*
- *Cognoms*
- *Noms*
- *Objectes*: altres
- *Família*: relacions familiars
- *Desconegut*: no classificats o de difícil classificació

²⁶ Aquesta és una tasca molt complicada i els fruits sobre l'origen i les motivacions de la creació de la majoria dels malnoms no ens han arribat. Els malnoms perviuen, però el seu significat, ningú no el sap. Així hem optat per fer una descripció, amb l'ajuda d'obres lexicogràfiques, de les referències als malnoms.

Col. F: Si s'escau se cita la particularitat lingüística del malnom

Col. G: ²⁷ Transcripció del mot fonèticament després de consultar als informants seguint el sistema AFI

Col. H: Any on apareix el mot dins dels documents

Col. I: Font documental de procedència

Col. J: Pervivència, contrast amb les arplegues orals en preparació i també dels informants

²⁷ La transcripció fonètica dels malnoms és la base de l'estudi lingüístic que ha permès extraure algunes particularitats del parlar d'Ondara.

<i>MALNOMS en la documentació escrita</i>	<i>LEMA</i>	<i>ART.</i>	<i>DEFINICIÓ</i>	<i>ÀMBIT SEMÀNTIC</i>	<i>PARTICULARITAT LINGÜÍSTICA</i>	<i>FONÈTICA</i>	<i>DATA</i>	<i>FONT</i>	<i>PERIV.</i>
Jaime el Alguacil	aguasil	l'	<i>Alguacil</i> . Oficial dependent del jutge per les funcions subalternes de l'administració de justícia	oficis		aywa'zil	1904	Deudores	sí
Antonio el albardar	albardar	l'	L'home que fa i adoba albardes, bastis, selles i altres guarnicions de les bèsties de cavalcar o de càrrega	oficis	sufix -er	alβar'ðer	1903	Deudores	no
albardera de Ca [...]	albardera	l'	Dona de l'albardar	fementització	sufix -era	alβar'ðera	1903	Deudores	no
Ramon de la Alqueria	alqueria	de l'	Casa de camp amb terra de conreu. També referent al poble	llocs		alke'ria	1882	Deudores	no
Maria Rosa la Arroquera	arroquera	l'	Qui cultiva o ven aròs	oficis	sufix -era	aro'sera	1882	Deudores	sí
Ascla de or	ascla d'or		Estella grossa de fusta o d'altra matèria sòlida	objectes	lèxic	askla'dor	1940	Causa General	sí
Ana M ^a de la bajada ¹	baixaeta	de la	Baixaeta. Paratge inclinat en descens	llocs	Pèrdua de la <i>d</i> intervocàlica. Emmudiment de la semivocal [j] del grup ix.	baʃa'eta	1889	Deudores	sí
Salvador el Barbero	barber	el	Qui té per ofici afaitar la barba i tallar els cabells	oficis	sufix -er	bar'βer	1877	Deudores	sí
Barretes	barretes		Tremolor de les mandíbules a causa del fred excessiu	físic	sufix -et	ba'retes	1940	Causa General	sí
Isabel de Batit; Mariana Giner Gadea (a) Batit	batit			desconegut		ba'tit	1884; 1885; 1888	Deudores	sí
Ysabel la batita; La cosidora de la Batita	batita	la		fementització		ba'tita	1903; 1904	Deudores	no

¹ Suposem que el malnom de la bajada fa referència a la família de la baixaeta, malnom encara vigent d'uns botiguers del poble

<i>MALNOMS en la documentació escrita</i>	<i>LEMA</i>	<i>ART.</i>	<i>DEFINICIÓ</i>	<i>ÀMBIT SEMÀNTIC</i>	<i>PARTICULARITAT LINGÜÍSTICA</i>	<i>FONÈTICA</i>	<i>DATA</i>	<i>FONT</i>	<i>PERIV.</i>
Quica la Beata	beata	la	Qui manifesta fonda religiositat i freqüenta molt les cerimònies religioses	religió		be'ata	1885, 1886	Deudores	no
Maria Rosa la Berrigua	berrigua ²	la		desconegut		be'riywa	1904	Deudores	no
La blanca de Parnis	blanca	la		colors		'blanʔa	1901	Deudores	sí
La del Blanco	blanco	el		colors	castellanisme	'blanʔo	1904	Deudores	si
Maria del Blau	blau	el	De color igual o aproximat al del cel sense núvols	colors		'blaw	1904	Deudores	sí
Boy o Boig	boi		Nom	nom	antropònim	'boj	1940	Causa General	no
Juana de Bolo; La hija de Quico Bolo	bolo		Curt d'enteniment o desmaniyotat	caràcter		'bolo	1877; 1903	Deudores	sí
La Tia Pepa Borruga; Esparaza la mujer de Burruga	borruga		<i>Berruga</i> . Excrecència rodonenca que es forma a la pell	físic	e > o	bo'ruya	1882; 1901	Deudores	sí
Rosa de Botones	botones		<i>Botó</i>	objectes	castellanisme	bo'tones	1882	Deudores	no
Buñól ³	bunyoł		Massa de forma rodonenca, feta de pasta de farina ben batuda i mesclada amb alguna altra substància	masculinització		bu'ɲol	1940	Causa General	sí

² En el document *Deudores* apareix dues vegades *Maria Rosa la Berrigua*. Aquest malnom no està documental posteriorment. Ara bé, també podria ser una mala transcripció ortogràfica del malnom *Barrica*, ja que el trobem en l'arregleja de malnoms d'Ondara de Mari, Ortuño, Sentí (en preparació) i Miralles (en preparació). Fins i tot, documenten el malnom *Barriques*.

³ Aquest malnom és la masculinització de *la Bunyola*.

<i>Malnoms en la documentació escrita</i>	<i>LEMA</i>	<i>ART.</i>	<i>DEFINICIÓ</i>	<i>ÀMBIT SEMÀNTIC</i>	<i>PARTICULARITAT LINGÜÍSTICA</i>	<i>FONÈTICA</i>	<i>DATA</i>	<i>FONT</i>	<i>PERIV.</i>
Teresa la Cafisa	cafisa	la	Possiblement la feminització de <i>cafís</i> 'Mesura de capacitat, equivalent a vint-i quatre barcelles, que encara està en ús al Ribagorça, a Tortosa i a València per mesurar cereals i calç'	feminització		ka'tʃɪza	1884	Deudores	sí
Maria Rosa de Pepet de Calses	calces	de	Peça de vestit que cobreix el peu i la cama, ajustant-se al contorn d'aquesta, generalment fins més amunt del genoll	indumentària		'kalses	1883	Deudores	sí
Francisco Domenech (el calpero)	calpero	el	Nadiu o propi de Calp.	topònim	sufix -ero per al gentilici	kal'pero	1902	Deudores	sí
Calvèt	calvet		1.- Que no té cabells o els té molt escassos 2.- Llinatge.	físic i cognom	sufix -et	kal'vet	1940	Causa General	no
Maria Rosa la (Camarrocha)	cama-roja	la	Planta de la família de les compostes: <i>Chicorium intubus</i>	camp	harmonia vocàlica	kama'ɾɔdʒo	1901	Deudores	sí
Pepa Guillen mujer del cañisero	canyisser		Qui fa canyissos	oficis	sufix -er	karni'ser	1886	Deudores	no
Cáp de hóu	cap de bou		El cap molt gros es diu <i>cap de bou</i>	físic		kabde'bow	1940	Causa General	sí
Luisa Llorca (a) la capa	capa	la	Peça de roba d'abric, llarga des del coll fins prop dels peus, oberta per davant i sense mànegues; cast. <i>capa</i> . Los sastres fan de drap granelles e mantells e capes	indumentària		'kapa	1900	Deudores	no
Carañeno	caranyeno			desconegut		kara'ɲeno	1940	Causa General	sí ⁴

⁴ Documentat en arplega oral de Robert Miralles *caranyeno*

<i>MALNOMS en la documentació escrita</i>	<i>LEMA</i>	<i>ART.</i>	<i>DEFINICIÓ</i>	<i>ÀMBIT SEMÀNTIC</i>	<i>PARTICULARITAT LINGÜÍSTICA</i>	<i>FONÈTICA</i>	<i>DATA</i>	<i>FONT</i>	<i>PERIV.</i>
Daniel (de carusa)	carussa	de	Cara pàl·lida o demacrada, d'aspecte malaltís	físic	sufix -us/usa	ka'rusa	1901	Deudores	sí
Baut ⁵ Font el casero	casero	el	Masover (Val.; el m. té la forma vulgar <i>casero</i>).	oficis	sufix -ero	ka'zero	1903	Deudores	no
Ana M ^a Catarro	catarro		Afecció inflammatòria de les membranes mucoses, que produeix excés de secreció de mucus			ka'taro	1901	Deudores	no
Soledad del ciego	cego	el	Invident	físic	o àtona final	'seyo	1904	Deudores	sí
Jose Marques confitero	confiter		Persona que es dedica a fer o vendre confits, fruites confiadades i altres coses de sucreria	oficis	sufix -er	komfi'ter	1888	Deudores	sí
La coronela	coronela	la	Muller del coronell.	oficis		koro'nela	1904	Deudores	sí
Quiquet el Correcher	corretger	el	Fabricant o venedor de corretges	oficis	sufix -er	kore'dʒer	1879	Deudores	sí
Mariana la Cosidora	cosidora	la	Persona que es dedica a cosir	oficis	vocalisme àton: reducció o > u	kuzi'ðora	1884	Deudores	no
Cota	cota		Sotana que porten els escolanets	indumentària	harmonia vocàlica	'kɔtɔ	1940	Causa General	sí
Javiela del Coche	cotxe	del	Vehicle	objectes		'kɔtʃe	1884	Deudores	no ⁵
Cuc	cuc		1.- Animal invertebrat que té el cos tou llarg i prim, cilíndric o aplanat, generalment contràctil i dividit en segments a manera d'anells. 2.- Home astut i retret, que cerca sempre el seu profit sense fer-ho gaire coneixedor	animal		'kuk	1940	Causa General	sí

⁵ Apareix documentat en l'arplega de Joan Ivars (1995), a Dénia

<i>MALNOMS</i> <i>en la documentació escrita</i>	<i>LEMA</i>	<i>ART.</i>	<i>DEFINICIÓ</i>	<i>ÀMBIT</i> <i>SEMÀNTIC</i>	<i>PARTICULARITAT</i> <i>LINGÜÍSTICA</i>	<i>FONÈTICA</i>	<i>DATA</i>	<i>FONT</i>	<i>PERIV.</i>
La sobrina de la cuca	cuca	la	El DCVB fa referència a 'mala cuca' com a mala persona. Per tant, aquest malnom també pot referir-se a l'animal o al caràcter roï d'una dona.	animal		'kuka	1903	Deudores	sí
Curandero	curandero			oficis	sufix -ero	kuran'dero	1940	Causa General	sí
Teresa dida de casa Rodriguez	dida		Alleta infants d'una altra mare	família	mot actualment perdut en el català popular col·loquial d'Ondara	'diða	1882	Deudores	no
Salvadora del Llocs (mujer de Chimnet el dido)	dido	el	Mari de la dida	masculinització	També hi ha la variant <i>didot</i>	'diðo	1886	Deudores	no
La Drapera	drapera	la	Relatiu o pertanyent als draps. Persona que fabrica o ven draps o teixits de llana.	oficis	sufix -era	dra'pera	1877	Deudores	sí
Mujer de Ysidro de la era	era	de l'	Espai de terra, generalment rodonenc, de deu a trenta metres de diàmetre, damunt el qual es posen els cereals o llegums per batrells i separar la palla del gra	rel. oficis		'era	1895	Deudores	sí
La tia Escolana	escolana		Home o noi que serveix en una església o monestir per a ajudar a missa i altres ministeris de l'altar i per a guardar el temple i la sacristia	religió	feminització descolà. Vocalisme àton	azko'łana	1888	Deudores	sí
Asuncion la espardñera	espardenyera	l'	Qui fa o ven espardenyas	oficis	vocalisme àton	asparde'ñera	1904	Deudores	sí

<i>MALNOMS en la documentació escrita</i>	<i>LEMA</i>	<i>ART.</i>	<i>DEFINICIÓ</i>	<i>ÀMBIT SEMÀNTIC</i>	<i>PARTICULARITAT LINGÜÍSTICA</i>	<i>FONÈTICA</i>	<i>DATA</i>	<i>FONT</i>	<i>PERIV.</i>
Vicente Guillen (Espartero)	esparter		Qui treballa en obres d'espart	oficis	sufix -er. Vocalisme àton	aspar'ter	1886	Deudores	sí
Farina	farina		Pólvora produïda per trituració dels grans de blat o d'altres cereals	rel. oficis		fa'rina	1940	Causa General	sí
Fava	fava		Llegum produït per la planta <i>Vicia faba</i> , i que es compon d'una beina llarguera que conté diferents bessons o grans, ovalats, de dos a quatre cm. de llargària	camp		fava	1940	Causa General	sí
Quico de la Fillola	fillola	la	Dona o noia en relació als seus padrins	família	harmonia vocalica	fi'ʎoʎo	1903	Deudores	sí
Formiga	formiga		Insecte himenòpter de la família dels formícids, espècie <i>Formica rufa</i> , que viu en colònies molt nombroses	animals		for'miya	1940	Causa General	sí
Teresa Fornés del Horno	forn	del	Lloc clos dins el qual es produeix calor per la combustió de llenya, carbó, gas, etc., o per l'arc voltaic, per a coure alguna cosa	rel. oficis		'forn	1900	Deudores	sí
Muger de Pepe Forner	forner		Home que té un forn o que treballa en un forn	oficis	sufix -er	for'ner	1885	Deudores	sí
La homera	fomera	la	Home que té un forn o que treballa en un forn	oficis	sufix -era	for'nera	1895	Deudores	no
Vicente Turis Fte. de Aguardiente; Juan Ateiza Fte. de Aguardiente	fuenta de aguardiente			desconegut	castellanisme		1879	Deudores	no
Fullana	Fullana		Cognom documentat al DCVB	cognom		fu'ʎana	1940	Causa General	sí

<i>MALNOMS en la documentació escrita</i>	<i>LEMA</i>	<i>ART.</i>	<i>DEFINICIÓ</i>	<i>ÀMBIT SEMÀNTIC</i>	<i>PARTICULARITAT LINGÜÍSTICA</i>	<i>FONÈTICA</i>	<i>DATA</i>	<i>FONT</i>	<i>PERIV.</i>
Furió	furió		Cognom català documentat al DCVB	cognom		furi'o	1940	Causa General	sí
Galán	galan		Bell i graciós	caràcter		ga'lan	1940	Causa General	sí
La cuñada de la hija de Pepa del Gallo	gallo	el	1.- Mascle de l'espècie d'aus <i>Gallus domesticus</i> . 2.- Persona o animal que predomina o pretén de dominar entre els altres	animals o caràcter ⁶	castellanisme	'gaño	1903	Deudores	sí
Madre de Gamba	gamba		Cana, en el sentit d'aptitud per a caminar	caràcter		'gamba	1879	Deudores	no
La Blanca de Garrot	garrot		Bastó gruixut	objectes		ga'rot	1895	Deudores	sí
Juana Angela tia de Gasent	gasent		Cognom documentat al DCVB a Ondara, entre altres pobles	cognom		ga'zent	1887	Deudores	sí
Josefa la Gasenta	gasenta	la	<i>Gasent</i> . Cognom documentat al DCVB a Ondara, entre altres pobles	feminització de cognom		ga'zenta	1904	Deudores	sí
Gayelano	<i>Gayelano</i>		Nom, Gaïetà	nom	castellanisme		1940	Causa General	sí
Tona la Chila	gila ⁷	la		desconegut		'dʒila	1885	Deudores	sí
La Gitana del tio Paco; Pepa la gitana	gitana	la	Individu d'una raça caucàsica les tribus de la qual, procedents de l'Índia, entraren a Europa en l'edat mitjana i s'escamparen per Hongria, Rússia, Turquia, Espanya,	ètnia		dʒi'tana	1895; 1901	Deudores	sí

⁶ No sabem l'etiologia d'aquest malnom, per això hem fet un doble classificació semàntica.

⁷ Possiblement amb la grafia *ch*, la botiguera pretenia representar aquest malnom encara vigent, *gila*

<i>MALNOMS</i> <i>en la documentació escrita</i>	<i>LEMA</i>	<i>ART.</i>	<i>DEFINICIÓ</i>	<i>ÀMBIT</i> <i>SEMÀNTIC</i>	<i>PARTICULARITAT</i> <i>LINGÜÍSTICA</i>	<i>FONÈTICA</i>	<i>DATA</i>	<i>FONT</i>	<i>PERIV.</i>
Gós del Cabo	gos del cabo	el	Ca d'un militar de la vila d'Ondara	físic	Metàfora	gozòbel'kabo	1940	Causa General	sí
La Vda. de Granera	granera		Ustensili compost d'un feix de branques primes o de palmes, subjecte a l'extrem d'un mànec de fusta o de canya	objectes		gra'n-era	1903	Deudores	sí
Guarero	guarero		Nadiu de la Vall de Laguar	llocs	sufix -ero per al gentilici	gwa'rero	1940	Causa General	sí
La tia Ana M ^a Gil de Guixa	guixa		Cognom documentat al DCVB	cognom		'giʃa	1899	Deudores	sí
Salvadora del Ort	hort	de l'	Tros de terra no gaire extens, on es conren verdures, llegums i arbres fruiters	camp		'ort	1904	Deudores	no
Quica del Huerto Polard	hort de Polart		1.- Hort del terme de Dénia. 2.- Llin. existent a Dénia en 1802 (Aguiló Dicc.).	llocs o cognom ⁸		'ort de po'lart	1889	Deudores	sí
Francisca Soler Hospitalera ⁹	hospitalera		Hospitalària	oficis	sufix -era	ospita'l-era	1888	Deudores	no
Cosme del Hostal; Pepa del Hostal; La mujer de Cosme del Ostal	hostal	de l'	Casa on, per la paga, es dona menjar i allotjament	rel. oficis		ostal	1887; 1887; 1900	Deudores	no
La hija de la imperiala	imperiala	la	Que és considerat superior als altres per les seves qualitats.	feminització i caràcter		imperi'ala	1895	Deudores	no
Ana M ^a de Lino	lino		L/li. Teixit	camp	castellanisme	'lino	1895	Deudores	no
Pepa la lloca	lloca	la	Gallina que cova	animals	harmonia vocàlica	'lako	1902	Deudores	no

⁸ Inclouem dues classificacions semàntiques possibles

⁹ Potser no siga un malnom sinó que faça referència a l'ofici de la deutora

<i>MALNOMS</i> <i>en la documentació escrita</i>	<i>LEMA</i>	<i>ART.</i>	<i>DEFINICIÓ</i>	<i>ÀMBIT</i> <i>SEMÀNTIC</i>	<i>PARTICULARITAT</i> <i>LINGÜÍSTICA</i>	<i>FONÈTICA</i>	<i>DATA</i>	<i>FONT</i>	<i>PERIV.</i>
Elvira de Llorca	Llorca	de	Cognom documentat al DCVB	cognom		'korko	1888; 1889	Deudores	sí
Vicenta la llosera	llosera	la	Nadina de La Llosa de Camatxo	llocs	sufix -era per al gentilici	ko'zera	1899	Deudores	sí
La loca	loca	la	<i>Boig</i> , molt desequilibrat mentalment	caràcter		'loka	1901	Deudores	no
Encarnación la (magna)	magna	la	Notablement gran	físic		'magna	1901	Deudores	no
Malherba	malherba		Mot compost: mala + herba	camp i caràcter		mal'erβa	1940	Causa General	sí
Vicente Vives (a) Mangué	mangué		Cognom no català no documentat	cognoms		man'ge	1889	Deudores	no
Ysabel de Maricó	maricó		Homosexual	sexual		mac'ko	1903	Deudores	no
Maso	maso	el	Masover	camp	dialectalisme	'mazo	1940	Causa General	sí
Matasantos	<i>matasantos</i>		Mata-sants	caràcter	castellanisme	matas'antos	1940	Causa General	sí
Tia Rosa Huerto mayoradgo	<i>mayorazgo</i>		Propietats o béns. Per extensió, l'hereu	família i social	castellanisme	majo'razzo	1889	Deudores	sí
Magdalena la (mestra)	mestra	la	Dona que ensenya o té capacitat per a ensenyar una ciència, art, ofici	oficis		'mestra	1901	Deudores	no
Mica	mica		Malnom masculí			'mika	1940	Causa General	sí
Teresa la Mica	mica	la	Partícula, petita porció, especialment	físic o caràcter		'mika	1900	Deudores	sí
Guadalupe la moixar; Virginia la moixa;	moixa	la	Mancat de vivacitat, aturat per a l'acció (val.)	caràcter		'moʃa	1902; 1903	Deudores	no

<i>Malnoms en la documentació escrita</i>	LEMA	ART.	DEFINICIÓ	ÀMBIT SEMÀNTIC	PARTICULARITAT LINGÜÍSTICA	FONÈTICA	DATA	FONT	PERIV.
Margarita Morand Termino Denia	morant		Cognom documentat al DCVB	cognom		mo'rant	1889	Deudores	sí
Moret	moret		Moro	ètnia		mo'ret	1940	Causa General	sí
La tia Maria la mosca	mosca	la	Insecte	animals		'moska	1901	Deudores	sí
Luisa la muerte	<i>muerte</i>	la	Mort	desconegut	castellanisme	'muerte	1899	Deudores	
Murciano	murciano		Nadiu de Múrcia	llocs	sufix castellà	muɾsi'ano	1940	Causa General	sí
Magdalena el Nano; Maria Rosa el Nano	nano	el	Que és d'una petitesa extraordinària dins la seva espècie	físic o caràcter		'nano	1889	Deudores	sí
Novelista ¹⁰	novelista		Qui es dedica a escriure novel·les	oficis		no'veliste	1940	Causa General	sí
Muger de Morand el Hobrer	obrer	l'	El qui treballa en un ofici manual, i especialment si treballa a son d'altri... especialment, Mestre de cases, paleta	oficis	significat propi del català occidental	o 'lɔrer	1885	Deudores	no
Olivero	olivero		Nadiu d'Oliva	llocs	sufix -ero per al gentilici	oli'vero	1940	Causa General	sí
Olivetes	olivetes		Diminutiu d'oliva, fruit de l'olivera	camp	sufix -et	oli'vetes	1940	Causa General	sí
Desamparados de Quico de Orba; La hija del tío Quico de Orba	Orba	d'	Nadiu d'Orba	llocs	harmonia vocàlica	'orɔβo	1886; 1900	Deudores	sí
Ordinario	ordenari		<i>Ordinari</i> . Individu que va i ve regularment d'una localitat a una altra i porta els encàrrecs normals que li encomanen	oficis		orðe'nari	1940	Causa General	sí

¹⁰ Atès que no té pervivència no sabem si el sufix -ista es pronunciava amb una [e] final, com és propi del català occidental, o no.

<i>MALNOMS en la documentació escrita</i>	<i>LEMA</i>	<i>ART.</i>	<i>DEFINICIÓ</i>	<i>ÀMBIT SEMÀNTIC</i>	<i>PARTICULARITAT LINGÜÍSTICA</i>	<i>FONÈTICA</i>	<i>DATA</i>	<i>FONT</i>	<i>PERIV.</i>
Francisca paellera del sen. Luis	paellera		Dona que ven paelles	oficis		pa'e'cera	1900	Deudores	no
Roseta del Palmar; Mariana del Palmar	Palmar	del	Llogaret de Dénia pròxim a Ondara	llocs		pal'mar	1888; 1895	Deudores	sí
Mariana de Toni de Pamis	Pamis	de	Nadiu de Pamis, llogaret pertanyent a Ondara	llocs		'pamis	1903	Deudores	sí
Pepa Gavilá pansera	pansera		Qui es dedica a escaldar pansa	oficis	sufix femení -era professió en lloc de Adj.	pan'sera	1880	Deudores	no
Maria Rosa del Pareller del Sr. [...]	pareller	el	Qui cuida les bèsties. Treballador agrícola que llaura amb un parell de muls	ofici	sufix -er	pare'cer	1904	Deudores	sí
La parellera de Julian Ferrando	parellera	la	Feminització de <i>pareller</i>	feminització	sufix -era	pare'cera	1901	Deudores	no
Maria Rosa de Sebastia Parreta	parreta		Diminutiu de <i>parra</i>	camp	diminutiu	pa'reta	1904	Deudores	sí
La Madre de paseta	passeta ¹¹		Passa	desconegut	sufix -et	pa'seta	1901	Deudores	
Francisca Mas (a) pastora	pastora		Dona o noia que mena bestiar a pasturar, especialment animals de llana	oficis		pas'tora	1882	Deudores	no

¹¹ No sabem si fa referència al malnom *panxeta* o a *passa*, tots dos documentats per Miralles (en preparació)

<i>MALNOMS</i> <i>en la documentació escrita</i>	<i>LEMA</i>	<i>ART.</i>	<i>DEFINICIÓ</i>	<i>ÀMBIT</i> <i>SEMÀNTIC</i>	<i>PARTICULARITAT</i> <i>LINGÜÍSTICA</i>	<i>FONÈTICA</i>	<i>DATA</i>	<i>FONT</i>	<i>PERIV.</i>
La tia Francisca la Pataca	pataca	la	<i>Creïlla</i> . El DCVB també descriu els significats figurats següents: - Cosa feta de qualsevol manera, sense mirament. – Mentida	camp	A tota la Marina Alta s'empren variants del mot <i>creïlla</i> , per això sobta que s'utilitze com a malnom el mot <i>pataca</i> que és propi d'altres dialectes	pa'taka	1903	Deudores	sí
La tia Vta. Hermana de la Pataguera	pataguera	la	Patatera	camp		pa'ta'kera	1899	Deudores	sí
Pato	pato		Ànec	animals	castellanisme	'pato	1940	Causa General	sí
Pacharell	patxarell		<i>Passerell</i> . Ocell de la família dels fringíl·lids, de l'espècie <i>Acanthis cammbina</i> , més petit que un tenladi	animals	dialectalisme	pa'tʃa'reʎ	1940	Causa General	sí
Carmen Pebrerochera	pebre-rogera		Pebre-roig. Fruit de diferents plantes piperàcies orientals del gènere <i>Piper</i>	camp	sufix –era	peβero'dʒera	1888	Deudores	sí
Teresa la Pedreguera; La nuera de Francisca la Pedreguera	pedreguera	la	Nadina de Pedreguer	llocs	sufix -era per al gentilici	peð're'ɣera	1889; 1895	Deudores	sí
Francisca la Peixera	peixera	la	Venedora de peix	oficis	sufix -era. Dialectalisme. Grup ix	pe'ʃera	1904	Deudores	sí
Jaime el Peixero (Peixero?)	peixero	el	Masculinització de <i>peixera</i>	masculinització	sufix -ero	pe'ʃero	1885	Deudores	sí

<i>MALNOMS</i> <i>en la documentació escrita</i>	<i>LEMA</i>	<i>ART.</i>	<i>DEFINICIÓ</i>	<i>ÀMBIT SEMÀNTIC</i>	<i>PARTICULARITAT LINGÜÍSTICA</i>	<i>FONÈTICA</i>	<i>DATA</i>	<i>FONT</i>	<i>PERIV.</i>
La mujer del (Sisó a) Pelat	pelat		1.- Mancat de pèl; que ha perdut o li han llevat el pèl. 2.- Molt pobre, mancat completament de béns de fortuna	físic o social		pe'lat	1902	Deudores	sí
La tia Dolores de Perla	perla		Joia nacrada	caràcter o objecte		'perla	1895	Deudores	sí
Pitaina el Zapatero	pitaina		Caramella o flabiol rústic	objectes		pi'tajna	1901	Deudores	no
La mujer de Vte. la piua	piua	la	Membre viril	sexual i feminització		'piwa	1902	Deudores	sí
Pep del Pou	pou	del	Cavitat molt profunda feta per excavació a la terra fins a trobar aigua de vena	llocs		'pow	1881; 1884	Deudores	no
La Paloma casada con el puntal	puntal	el	1.- Barra, tauló o altra peça llarga i sòlida que es fica o recolza a terra o damunt un suport resistent i serveix per a sostenir o impedir que caigui alguna cosa. 2.- Cosa o persona principal, que sosté una empresa, una institució	objecte o social		pun'tal	1902	Deudores	sí
Encarnación la puntala	puntala	la	Feminització de <i>puntal</i>	feminització		pun'tala	1903	Deudores	no
Hija de la Tia Dolores del Rafol	Rafol	del	Nadiva del Rafol	llocs		'rafol	1888	Deudores	no
Rano	rano		Masculinització del castellanisme <i>rana</i>	animals i masculinització	castellanisme i masculinització	'rano	1940	Causa General	sí

<i>MALNOMS en la documentació escrita</i>	<i>LEMA</i>	<i>ART.</i>	<i>DEFINICIÓ</i>	<i>ÀMBIT SEMÀNTIC</i>	<i>PARTICULARITAT LINGÜÍSTICA</i>	<i>FONÈTICA</i>	<i>DATA</i>	<i>FONT</i>	<i>PERIV.</i>
Jose Marques Recaudador	recaudador		Qui recapta	oficis	castellanisme mot i sufixos	recawða'ðor	1888	Deudores	no
Vicente Berenguer (a) Rodeta	rodeta		Eina de sabater		rel. Oficis	ro'ðeta	1884	Deudores	no
Tia Vicenta del Roig	roig	del	Cognom català documentat al DCVB	colores o cognom		'rɔɪ	1889	Deudores	sí
La Roja de Caldera	roja	la	1.- Feminització del cognom Roig. 2.- Referència al color roig	cognom i feminització		'rɔdʒɔ	1901	Deudores	sí
Rull	rull	el	Possiblement, persona de cabells arrissats, caragolats	físic		'ruɿ	1940	Causa General	sí
Madre de la Rulla Serer (o de Serer)	rulla	la	Possiblement, que té els cabells arrissats, caragolats	físic feminització		'ruɿa	1879; 1880	Deudores	sí
Pitaina el Zapatero	sabater		Home que fa sabates o en ven	oficis	sufix -er	saβa'ter	1901	Deudores	sí
zapatera	sabatera	la	Feminització de sabater	feminització	sufix -era	saβa'tera	1886	Deudores	sí
M ^{re} Rosa la Sagera	sagera	la	1.- Nadiua de Sagra. 2.- Estantxa que està al costat de l'església	llocs	gentilici popular amb el sufix femeni -era	sa'ɣera	1877	Deudores	sí
La mujer del (Sisó a) Pelat	sisó	el	1.- No valer un sisó: no valer res, ésser molt dolent o inútil. 2.- Ocell canallarg de l'espècie <i>Ovis tetrax</i> , de la grossària d'una gallina petita, de plomatge fosc amb ratlles negres i amb el ventre blanc	social o animals		si'zo	1902	Deudores	sí

<i>MALNOMS</i> <i>en la documentació escrita</i>	<i>LEMA</i>	<i>ART.</i>	<i>DEFINICIÓ</i>	<i>ÀMBIT</i> <i>SEMÀNTIC</i>	<i>PARTICULARITAT</i> <i>LINGÜÍSTICA</i>	<i>FONÈTICA</i>	<i>DATA</i>	<i>FONT</i>	<i>PERIV.</i>
Pepet el Sombrerer; Muger del Nano el sombreter; Muger de Pedro el Sombrerer	sombreter	el	Fabricant o venedor de capells	oficis	castellanisme introduït al s. XV. Sufix genuí català -er	sombre'rer	1879; 1879; 1885	Deudores	sí
Sóques	soques		<i>Socca</i> . Tronc de l'arbre	camp		'sokes	1940	Causa General	sí
Vda del Sor Carmelo	sor		<i>Monja</i>	religió		'sor	1889	Deudores	no
Josefa Maria la Sorda	sorda	la	Privat del sentit de l'oïda	físic		'sorða	1900	Deudores	sí
La Tana	tana		Tupada, pallissa	deseconegut	mot viu a Ondara	'tana	1895	Deudores	no
Domingo Tartanero	tartanero		Qui condueix una tartana	oficis	sufix -ero ¹²	tarta'ner tarta'nero	1889	Deudores	no ¹³
Tia Rosa Terentí	terentí		Cognom documentat al DCVB a Ondara, entre altres pobles.	cognom		teren'ti	1888	Deudores	sí
Rita del Término de Denia; Hermana de Rosea Termino de Denia; Margarita Morand Termino Denia	terme Dénia	del	Nadiua del llogaret limítrof amb Ondara	llocs		terme'ðenia	1877; 1888; 1889	Deudores	sí
Nicolas el Tintorero	tintorer	el	Qui té per ofici tenyir matèries textils, draps o altra cosa	oficis	sufix -er	tinto'rer	1903	Deudores	sí

¹² No podem assegurar que el malnom fora *tartanero* i no *tartaner*, ja que no té pervivència. En altres casos, la botiguera escriví el malnom acastellanat, però la pervivència del malnom ens permet recuperar la forma originària, com ara *tintorero* o *canyissero* que realment són *tintorer* i *canyisser*.

¹³ Encara que la pervivència del malnom *tartanero* no l'hem poguda documentar, sí que trobem a les hores d'ara *tartanera* i *tartana* (Marí, Ortuño, Sentí en preparació)

<i>MALNOMS</i> <i>en la documentació escrita</i>	<i>LEMA</i>	<i>ART.</i>	<i>DEFINICIÓ</i>	<i>ÀMBIT</i> <i>SEMÀNTIC</i>	<i>PARTICULARITAT</i> <i>LINGÜÍSTICA</i>	<i>FONÈTICA</i>	<i>DATA</i>	<i>FONT</i>	<i>PERIV.</i>
Mariana (Nuera de Javiela Toro); Javiela el Toro; Jabiela el Toro; La mujer de Francisco el loro	loro	el	Bou	animals o cognom	castellanisme	'loro	1883; 1884; 1885; 1901	Deudores	no
Tort	tort		1.- Borni, mancat d'un ull. 2.- <i>Tord</i> . Ocell de la família dels túrdids	físic o animal		'tort	1940	Causa General	sí
Trampa	trampa		Parany	objectes		'trampa	1940	Causa General	sí
Colon Tramusero	tramusser		Qui fa, ven o comença amb tramussos remullats	oficis	sufix -er	tramu'ser	1877	Deudores	si
Carmen la Tramusera	tramussera	la	Qui fa, ven o comença amb tramussos remullats	oficis	sufix -era	tramu'sera	1902	Deudores	sí
La tia Tremolosa	tremolosa	la	1.- Tipus de peix: vaqueta, torpedo. 2.- Que tremola	animals o físic	dialectalisme	tremo'loza	1899	Deudores	no
Huelet o Guelet	uelet	el	Avi	familiar	castellanisme	we'let	1940	Causa General	sí
Maria Rosa la Vaquera	vaquera	la	Que cria vaques	oficis	sufix -era	va'kera	1901	Deudores	sí
Vetero	vetero		Qui fa o ven veles i fils	oficis	sufix -ero. Semàntica	ve'tero	1940	Causa General	sí
Visenta la Vidriera	vidriera	la	Qui fa o ven vidre	oficis o feminització		viðri'era	1901	Deudores	sí
Roig el Viudo	viudo		Home que per mort ha perdut la seva muller	familiar		'viuðo	1884	Deudores	sí
Boro	voro		Hipocorístic de Salvador			'voro	1940	Causa General	sí
Cholét	xolet			desconegut	sufix -et	dʃo'let	1940	Causa General	sí